

Innlegg 6 norske arkivmøte i Ålesund 18 april
2013

Om journalen som verktøy for den digitale
innbyggeren

Martin Bould

Ciber Norge AS

Om journalføringsplikt

- Journalposthelvetet og en kort setning om behovet for å splitte opp koblingen mellom arkivloven og offentlighetsloven
- Og 10 sekunder om at jeg gjerne skulle hatt litt mer tid
- På 30 minutter rekker jeg ikke å få med alle nyansene i forholdet mellom arkivloven og offentlighetsloven

Kan jeg få 5
minutter til
dersom jeg
trenger det?

Om journalen som anakronisme

- For tre dager siden var utløpsfristen for en konkurranse om å lage den beste appen med bruk av offentlige data <http://www.apps4norge.no/>, jeg har lyst til å spørre om metadatastrukturen til de publiserte offentlige journalene var gjenbrukbare i disse appene? – om det var de som ble benyttet som datagrunnlag

Hindre for digital verdiskapning(NOU 2013:2)

7.4 Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Over statsbudsjettet bevilges det midler som blant annet benyttes til produksjon, drift og videreutvikling av offentlig administrasjon og virksomhet. I et velfungerende demokrati er åpenhet og innsynsrett noen av de sentrale grunnverdiene. Gjennom et sterkt utviklet og implementert offentlighetsprinsipp vil innbyggere, virksomheter og organisasjoner ha anledning til å føre kontroll med det offentlige.

Eller denne varianten (23) søkeordet «personal» i OEP 13.2.2013

Personalmappe - Samfunnsavdelingen - ****	Personal ****	2011/6722	4	FMVA	16.01.2013	FRA: Fylkesmannen i Vest-Agder TIL: ****	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - Samfunnsavd - ****	Personal ****	2013/418	1	FMVA	21.01.2013	FRA: Fylkesmannen i Vest-Agder TIL: Randesund Helsecenter	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - Samfunnsavdelingen - ****	Personal ****	2012/2718	12	FMVA	18.01.2013	FRA: Fylkesmannen i Vest-Agder TIL: ****	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - Samfunnsavdelingen - ****	Personal ****	2012/2718	13	FMVA	18.01.2013	FRA: **** TIL: Fylkesmannen i Vest-Agder	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - Adma - servicetorget - ****	Personal - ****	2009/7971	5	FMVA	21.01.2013	FRA: **** TIL: Fylkesmannen i Vest-Agder	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - miljøvernnavd - ****	Personal - ****	2012/7242	3	FMVA	24.01.2013	FRA: Fylkesmannen i Vest-Agder TIL: NAV skanning	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv
Personalmappe - Utdanningsavd - ****	Personal ****	2012/7060	4	FMVA	23.01.2013	FRA: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet - IMDI TIL: Fylkesmannen i Vest-Agder	U.off jf. Offl. § 13 /jf. Fvl. § 13	Legg i kurv

Foreligger det i dette **Ikke** helt tilfeldige utvalget av OEP

- Noen fornuft i det som blir publisert der?

For å understreke

- Jeg er for offentlighet
- Er det noen som er mot STOR (ubegrenset) grad av offentlighet?
 - Ja, men ingen tør å si det – så mange at jeg nesten ikke tør å se meg utover salen her og sette øynene inn i en vilkårlig deltaker
 - Det er som å si:
 - At sultne barn i Afrika får klare seg selv
 - Eller at vi er mot velferdsstaten
 - Eller som om medlemmer av National Rifle Association skulle gå inn for strengere våpenlover

Hva gjør det offentlige?

- Driver man saksbehandling utelukkende fordi journalister skal be om saksdokumenter for at de skal få noe å skrive om?
- Vil journalistene foretrekke tannløse ikke-spenstige beslutninger fordi saksbehandlerne er redde for at høyttenkningen deres havner på offentlig journal?

Eller driver det offentlige (med 50% av BNP)

- Med oppgaver på oppdrag og på vegne av det norske folk
- Selv journalisten jeg kjenner og diskuterte problemstillingen med
 - Vil ikke like at korrespondansen at informasjonsrådgiveren i departementet skal journalføre opplysninger om statsrådets planlagte lekkasje av innholdet i en Stortingsmelding som vil gjøre at den samme journalisten sikrer seg et scoop og statsrådets parti får et aldri så lite hopp på meningsmålingene
- At en senere gjennomgang av hele saken vil avdekke det, ER interessant. Men det får vi aldri vite fordi dokumentene ikke blir arkivert – fordi de helt åpenbart ville fylle vilkårene for å bli journalført

Hva er den offentlige journalen

- Når vi reduserer den ned til tørrstoffet?

95% Vann

Den offentlige journalen

- Er den tilgjengeliggjorte søkeinngangen til det som basert på tradisjon og praksis har blitt definert som journalverdige – det offentliges saksdokumenter
- Med opplysninger man fra 1740-tallet har ment å skulle beskrive behandlede dokumenter som inngikk i et arkiv

Journalføringsplikten

§ 2-6. Journalføring og anna registrering

Eit offentleg organ skal ha ein eller fleire journalar for registrering av dokument i dei sakene organet opprettar. I journalen skal ein registrere alle inngåande og utgåande dokument som etter offentleglova § 4 må reknast som saksdokument for organet, dersom dei er gjenstand for saksbehandling og har verdi som dokumentasjon. Organinterne dokument, jf. § 1-1 til § 1-3, registrerer organet i journalen så langt organet finn det tenleg. Desse organinterne dokumenta skal likevel alltid journalførast: a) dokument som omtalt i offentleglova § 14 andre ledd

b) dokument som omtalt i offentleglova § 16 fyrste ledd bokstav a til d, § 16 andre ledd og § 16 tredje ledd første punktum

c) dokument som omtalt i offentlegforskrifta § 8.

Lovavdelingen sier at «alt» er saksbehandling – og skal derved journalføres

- Det betyr at man skal journalføre?
 - Dokumentasjon på at dokumenter blir journalført
 - Inn- og utgående fakturaer og regnskapsbilag før de arkiveres inn i regnskapssystemet
 - Ordresedler for pølser fra ™ til kantinen på aldershjemmet
 - Daværende ekstravaktmesterassistent Martin Bould ved Hovseter alders- og sykehjems bestilling av kjøletekniker til bæreromskjøleren – som var i bruk (JA, det er hva dere tror det er) en svært varm sommer på 80-tallet

Men bør ikke Lovavdelingen
fokusere på at alt skal

Dokumenteres

Og når det skal dokumenteres er det ikke et poeng

- At det i tråd med god arkivfaglig praksis også dokumenteres med den kontekst og sammenheng dokumentasjonen skal brukes i

Eller for å være retorisk

- Dokumentasjonen skal av arkivmessige? Eller andre grunner påføres metadata som ikke gir dokumentene noen mening i forhold til saksbehandlingen?
- Det er ikke en gang gitt at begrunnelsen for den offentlige journalen alltid gjelder

Se hva som stod på nettsidene til webdagene 2011

EVEN WESTVANG

Det hjelper fint lite at offentlige data gjøres tilgjengelige hvis ingen hverken forstår eller kan bruke dem. Datarebell Even Westvang har tatt saken i egne hender ved flere anledninger, blant annet med en mye omtalt alternativ versjon av Skoleporten. I dette foredraget viser han hvordan visualiseringer kan gjøre offentlige data forståelige, og hvilke vidtrekkende konsekvenser dette kan ha.

[Se video og presentasjon](#)

Eller – for å være ennå mer retorisk

- Hvorfor har man fagsystemer?
 - Saksbehandlingssystemer (uten arkivfunksjonalitet)

Eller omvendt

- Hvorfor er saksbehandlingssystemet en etterkommer av et system for elektronisk arkivering av dokumenter, som igjen er en etterkommer av et **utmerket spesialisert verktøy** for en gruppe medarbeidere som utgjør maksimalt 3 – 5 % av en offentlig virksomhet (dere arkivarer)

Kjepphesten min er at

- Når saksbehandlingen krever journalposter og saker
 - Så skal vi arkivere journalposter og saker
 - Når publikum krever innsyn i korrespondanse, så skal de få de opplysningene de trenger for å finne frem i denne korrespondansen
 - Når publikum søker innsyn i akkumulert kunnskap oppstått som følge av saksbehandling så skal de få det

Dersom ikke journalposter er meningsbærende

- Hiv dem ut fra offentlig journal
- Dersom ikke de er egnet til å dokumentere saksbehandlingen velg noe annet

Ville det ikke vært bedre om foil 6

- I stedet inneholdt for eksempel denne typen opplysninger:
 - Antall tilsettingssaker i departementsfelleskapet
 - Oversikt over medarbeidere som sluttet sist måned
 - Nyansettelser
 - Permisjoner

Hvorfor finner jeg ikke NAVs

- Offentlige journal verken på nettsidene deres eller på OEP
 - De kunne laget aggregerte (sammenstilte) oversikter over saksomfang og mengde
 - For eksempel en oversikt over hvor mange brev som ble sendt ut til stønadsmottakere, hvor mange innenfor visse kategorier som mottok visse ytelser slik at andre kunne laget statistikk og sammenstillinger

La ikke forsøket på å overholde visse deler av offentlighetsloven

- Resultere i at man bryter en haug med andre lover – inkludert mer sentrale deler av offentlighetsloven
 - Forvaltningsloven
 - Fagspesifikk lovgivning
- Fordi man unnlater å arkivere fordi journalposten ikke gir noen mening og saksbehandlerne på død og liv og med gode grunner ikke ønsker offentlighet -

Akkurat nå!

Det er et poeng med publiseringsplikt

- For visse typer data og metadata, men er det rundt 273 år etter journalens innføring, et fortsatt poeng at man skal tilgjengeliggjøre akkurat den type opplysninger som et grunnleggende verktøy for å ivareta viktige demokratiske prinsipper om offentlighet og innsyn

Men så lenge det ikke foreligger eksplisitt journalføringsplikt

- I betydningen føring på offentlig journal jf offentleglova
- Så la oss for pokker arkivere det øvrige på den måten man vil, i den sammenhengen man vil uten at det havner på en publisert søkeinngang

Sjekk Folkebladet om Lenvik kommunes forhold til offentlighetsloven

- <http://www.folkebladet.no/nyheter/article7180013.ece>
- Ikke for å henge dem ut, men for å rose dem for å endelig si «Offentlig» hva en god del flere enn dem faktisk mener